

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 45g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 26¹ din Legea
nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului

(menținerea împuternicirilor judecătorului pentru finalizarea examinării cauzei)

CHIȘINĂU
13 august 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Emilia Cazacu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 9 martie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 august 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 26¹ din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ridicată de dl Ion Duca, parte în dosarul nr. 3-58/2024, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Evgheni Bancov din cadrul Judecătoriei Cahul, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 7 iunie 2024, dl Ilie Porumbescu, primar al comunei Sadc, raionul Cantemir, a inițiat o acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului comunal Sadc, raionul Cantemir, pentru constatarea nulității Deciziei nr. 02/01 din 7 mai 2024 referitoare la numirea în funcția de secretar al Consiliului comunal Sadc a domnului Ion Duca. Dosarul a fost repartizat dlui judecător Evgheni Bancov.

4. Prin Hotărârea nr. 728/45 din 30 decembrie 2024, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus transferul temporar al dlui judecător Evgheni Bancov la Curtea de Apel Sud, sediul Cahul, începând cu 13 ianuarie 2025. Prin Hotărârea nr. 46/3 din 28 ianuarie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat lista cauzelor civile pentru a căror examinare se mențin împuternicirile dlui judecător Evgheni Bancov, între care și dosarul nr. 3-58/2024.

5. La 2 martie 2026, dl Ion Duca a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 26¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului.

6. Printr-o încheiere din aceeași zi, judecătorul cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
(2) Forma de guvernământ a statului este republica.
(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 116 Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.
(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.
(3) - abrogat.
(4) - abrogat.
(5) Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora.
(5¹) Judecătorii au doar imunitate funcțională în condițiile legii.
(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.
(7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului sunt următoarele:

Articolul 26¹

Menținerea împuternicirilor judecătorului

„Împuternicirile judecătorului transferat, detașat, suspendat în perioada examinării de către acesta a unei cauze penale sau civile aflate în faza de terminare se mențin până la încheierea judecării cauzei respective, în baza unei hotărâri motivate a Consiliului Superior al Magistraturii.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției menționează că legislatorul nu a reglementat în mod clar textul „cauze [...] aflate în faza de terminare” din articolul 26¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului. Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii ar dispune de o marjă discreționară largă la luarea deciziei de a menține împuternicirile judecătorului transferat pentru finalizarea examinării cauzei în discuție.

10. Autorul sesizării consideră că un judecător care a fost numit într-o funcție la o instanță ierarhic superioară nu ar trebui să examineze cauzele care i-au fost repartizate în calitate de judecător al unei instanțe inferioare, deoarece ar afecta dreptul la o instanță independentă și imparțială, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

11. Autorul excepției consideră că prevederile contestate contravin articolelor 1, 7, 20, 54 și 116 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că ea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile articolului 26¹ din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care se referă la menținerea împuternicirilor judecătorului transferat, detașat sau suspendat, până la încheierea judecării cauzei. Curtea observă că autorul excepției a formulat critici prin raportare la textul „transferat” de la articolul 26¹ din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995. Prin urmare, doar această prevedere va constitui obiectul analizei Curții. Curtea menționează că această prevedere nu a făcut anterior obiectul controlului de constituționalitate.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în contencios administrativ examinată de către un judecător transferat la o instanță ierarhic superioară și împuternicit să finalizeze examinarea cauzei în cadrul căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Prin urmare, Curtea consideră că norma contestată poate fi avută în vedere în cauza care se examinează în instanța de fond.

17. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental al acestuia (a se vedea HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

18. Autorul sesizării susține că prevederile contestate încalcă articolele 1 (*statul Republica Moldova*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 20 (*accesul liber la justiție*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 116 (*statutul judecătorilor*) din Constituție.

19. Cu privire la incidența articolelor 1 și 7 din Constituție, Curtea reține că, în prezenta cauză, aceste norme comportă un caracter general și nu pot reprezenta repere individuale și separate, ci trebuie coroborate cu alte prevederi din Constituție, a căror incidență trebuie să fie argumentată de autorul sesizării (a se vedea DCC nr. 130 din 17 septembrie 2025, § 14). Referitor la incidența articolului 54 din Constituție, Curtea a reținut, în jurisprudența sa, că acesta nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 101 din 29 august 2023, § 22).

20. Curtea menționează că articolul 20 din Constituție garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care încalcă drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Totodată, Curtea reține că un atribut esențial al unui proces echitabil îl reprezintă principiul imparțialității judecătorului. În acest sens, articolul 116 din Constituție stabilește că judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii (a se vedea DCC nr. 106 din 7 octombrie 2019, § 18).

21. Curtea notează că la articolul 26¹ din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 Parlamentul a stabilit că împuternicirile judecătorului transferat, detașat sau suspendat în perioada examinării de către acesta a unei cauze penale sau civile aflate în faza de terminare pot fi menținute până la încheierea judecării cauzei respective. Menținerea acestor atribuții nu are loc automat, ci se realizează pe baza unei hotărâri motivate a Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate constituțională, care are rolul de a garanta independența justiției.

22. Examinând critica autorului excepției raportată la menținerea împuternicirii judecătorului de a finaliza examinarea unor cauze aflate în procedura acestuia, Curtea observă că autorul excepției nu a argumentat în ce mod norma contestată îi afectează dreptul la un tribunal imparțial.

23. Curtea Europeană a subliniat în mai multe rânduri că imparțialitatea personală a unui judecător se prezumă până la proba contrară (*Bosev v. Bulgaria*, 4 iunie 2024, § 55). În cazul existenței unor circumstanțe obiective, care ar putea trezi dubii referitoare la imparțialitatea unui judecător care participă la examinarea cauzei, Curtea notează că părțile în proces dispun de instrumente procesuale suficiente pentru a înlătura judecătorul aflat într-o situație de incompatibilitate de

la judecarea cauzei, situație care ar pune în discuție părtinirea sa, cum ar fi, de exemplu, instituția recuzării. Totodată, justițiabilii beneficiază de căile de atac împotriva hotărârii judecătorești.

24. Curtea notează că, prin norma contestată, legea a urmărit să asigure continuitatea activității jurisdicționale în cazul dosarelor aflate la faza de terminare și, la modul general, soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, potrivit exigențelor dreptului la un proces echitabil. Sub acest aspect, Curtea reiterează că articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului obligă statele contractante să-și organizeze instanțele judecătorești astfel încât acestea să poată respecta condițiile acestei dispoziții, în special în ceea ce privește termenul rezonabil. Curtea Europeană a reafirmat importanța ca justiția să nu fie administrată cu întârzieri de natură să îi compromită eficacitatea și credibilitatea (*Werz v. Elveția*, 17 decembrie 2009, § 44).

25. Având în vedere faptul că norma contestată are un domeniu de aplicare limitat, precum și existența unor garanții procedurale suficiente, Curtea nu constată incidența articolelor 20 și 116 din Constituție din perspectiva criticilor formulate de autorul sesizării. Dat fiind faptul că nu s-a constatat existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție, invocate de autorul excepției, Curtea reține că nici articolul 54 din Constituție nu este incident.

26. Pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alin. (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „transferat” de la articolul 26¹ din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ridicată de dl Ion Duca, parte în dosarul nr. 3-58/2024, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 13 august 2026

DCC nr. 143

Dosarul nr. 45g/2026